

Till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Översyn av ersättningssystemet inom hemtjänsten

Remiss från kommunstyrelsen (KS-dnr: 68/2012).

Förvaltningens förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.
2. Omedelbar justering

Verner Stadthagen
stf stadsdelsdirektörUlrika Axelsson
verksamhetsområdeschefAila Laukkonen
t.f. verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret föreslår att ett nytt ersättningssystem för utförare inom hemtjänsten införs fr.o.m. den 1 januari 2014. Systemet innebär att utförarna får ersättning för faktiskt antal utförda timmar. För att ersättning efter utförda timmar ska vara möjlig föreslås att ett elektroniskt tidsredovisningssystem införs. Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att det föreslagna systemet är mer rättvist och på ett bättre sätt säkerställer att den enskilde får den beställda insatsen, men befarar att förslaget blir kostsamt. I vart fall för Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret uppskattar att utförarna kommer att rapportera och ersättas för 81 procent av den beställda tiden. När det gäller Rinkeby-Kista stadsdelsområde bedömer dock förvaltningen att utförarna kommer att ersättas i högre grad än stadens genomsnitt. Förvaltningen anser att ett rimligt antagande är att utförarna kommer att rapportera och ersättas för i vart fall 90 procent av beställd tid. För närvarande ersätts i Rinkeby-Kista nästan 98 procent av den beställda tiden.

Bilaga

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande 2013-05-16

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har till samtliga stadsdelsnämnder samt äldrenämnden, för yttrande, remitterat det av stadsledningskontoret upprättade ärendet "Översyn av ersättningssystemet för hemtjänst". Remisstiden sträcker sig till den 27 september 2013.

Ärendets beredning

Rinkeby-Kistas lokala pensionärsråd och handikappråd har tagit del av förslaget men avstått från att lämna egna yttranden.

Stadsledningskontorets förslag

Äldrenämnden överlämnade i december 2011 ett förslag till kommunstyrelsen om ett nytt ersättningssystem inom hemtjänsten. Samtliga stadsdelsnämnder yttrade sig över förslaget. Därefter har förslaget bearbetats ytterligare. Detta arbete har letts av en styrgrupp bestående av representanter från stadsdelsförvaltningarna, äldreförvaltningen och stadsledningskontoret. Arbetet har lett fram till föreliggande förslag från stadsledningskontoret.

Nuvarande ersättningssystem

År 2002 infördes kundval inom hemtjänsten i Stockholm och det nu gällande ersättningssystemet för hemtjänstutförare. Ersättningen utgår till utförarna i 17 ersättningsnivåer som baseras på det beräknade antal timmar som behövs för att utföra uppdraget. Hemtjänstutförarna ska avvikelserapportera tid som inte utförts i förhållande till beställd tid.

De senaste åren har utförarnas uppdrag förändrats på flera sätt. Allt fler brukare väljer att bo kvar i sitt ordinarie hem trots omfattande omsorgsbehov, kravet på den sociala dokumentationen har stärkts och flera olika aktörer inom primärvården har inneburit många samarbetspartners för hemtjänstutförarna. Flertalet utförare uppger att de har svårt att genomföra uppdragen med nuvarande ersättning och flera stora hemtjänstutförare har av den anledningen valt att säga upp sina avtal med Stockholms stad. Samtidigt har det kommit indikatorer på att brukare inte får de beviljade insatserna i rätt omfattning. Systemet med avvikelserapportering har inte heller fungerat tillfredställande. Det finns exempel på utförare som nästan aldrig rapporterar någon avvikelse medan andra regelmässigt rapporterar insatser som inte utförts. Detta innebär att utförare som inte följer stadens regelverk i dessa fall premieras.

Förslag till nytt ersättningssystem

Stadsledningskontoret föreslår att ett nytt ersättningssystem för utförare inom hemtjänsten införs fr.o.m. 1 januari 2014 samt att ett tidsregistreringssystem införs under det första halvåret 2014.

Det föreslagna ersättningssystemet innebär att utförarna får ersättning för det faktiska antalet utförda timmar för beställda insatser. Detta korrelerar med stadens avgiftssystem som innebär att den enskildes avgift är timbaserad. För att ersättning efter utförda timmar ska vara möjlig föreslås även att ett tidsredovisningssystem införs. Tiden hos den enskilde ska dokumenteras elektroniskt och rapporteras till stadens verksamhetssystem.

Det nya systemet innebär en reell höjning av timersättningen jämfört med nuvarande ersättning, men förutsätter att ersättning endast utgår för faktiskt utförd tid. Idag utgår ersättning för i genomsnitt 96 procent av den beställda tiden. Staden uppskattar att 81 procent av den beställda tiden kommer att debiteras genom införande av ett tidsregistreringssystem. För nattinsatser antas att 90 procent av den beviljade tiden utförs och ersätts. Genom att utföraren enbart får betalt för utförd tid ökar också incitamentet för att utföra all tid hos den enskilde vilket innebär en kvalitetshöjning för brukaren. Genom att ersättningen täcker kostnader för så kallad gångtid och tid för dokumentation ökar förutsättningarna för en god arbetsmiljö för personalen.

Det föreslagna nya ersättningssystemet innebär i korthet att:

- Ersättning utgår per utförd timme för insatser som utförs dag, kväll och helg. I ersättningen ingår kostnader för kringtid såsom gångrestid, tid för dokumentation och övrig personaltid.
- Ersättning för insatser nattetid ersätts per utförd insats.
- För larm hos kunder i ordinärt boende införs en fast månadsersättning.
- Tiden hos den enskilde ska dokumenteras elektroniskt och rapporteras till stadens verksamhetssystem för att utbetalning ska ske.
- Ersättning vid oplanerad frånvaro, till exempel vid sjukhusvistelse, utgår för maximalt fem kalenderdagar. Detta förutsätter att utföraren inte informerats minst fem dagar innan frånvaron.
- Om den utförda tiden överskrider vad som beställts måste detta godkännas av ansvarig biståndshandläggare.

Det tidsregistreringssystem som krävs måste, med hänsyn till dess omfattning och komplexitet, införas etappvis. Övergången till det nya ersättningssystemet ska däremot ske samtidigt för alla utförare.

Stadsledningskontorets förslag bifogas i sin helhet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att ett nytt ersättningssystem behövs...

Förvaltningen instämmer med stadsledningskontoret att en förändring av nuvarande ersättningssystem för hemtjänst behövs. Stadsdelsförvaltningen delar vidare uppfattningen att det föreslagna systemet är mer rättvist. Utförarna ges bättre förutsättningar att utföra hemtjänst av god kvalitet då incitamentet för att stanna kvar och utföra all beställd tid hos den enskilde

beräknas öka. Det är även en fördel att det föreslagna systemet korrelerar med stadens avgiftssystem som innebär att den enskildes avgift är timbaserad.

... men befarar en kostnadsökning i Rinkeby-Kista stadsdelsområde.

I sitt förslag uppskattar stadsledningskontoret att utförarna kommer att rapportera och ersättas för 81 procent av den beställda tiden. Stadsledningskontorets uppskattning är baserad på erfarenhet från andra kommuner.

När det gäller Rinkeby-Kista stadsdelsområde bedömer dock stadsdelsförvaltningen att Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd kommer att ersätta utförarna i högre grad än stadens genomsnitt. Det beror på att de hemtjänstutförare som verkar i stadsdelsområdet har en hög andel ärenden där anhöriga anställts för att vårda brukaren. Det föreslagna tidsregistreringssystemet är inte anpassat utifrån förutsättningarna att den som vårdar befinner sig i brukarens hem en stor del av dagen, vilket är fallet vid många anhöriganställningar. Systemet är anpassat till att den anställde kommer hem till brukaren och går därifrån efter utfört uppdrag.

Förvaltningen anser att ett rimligt antagande är att utförarna kommer att rapportera och ersättas för i vart fall 90 procent av beställd tid. För närvarande ersätts i Rinkeby-Kista nästan 98 procent av den beställda tiden. För varje procentenhet tid som utförs över 81 procent beräknas en kostnad om drygt 0,9 mnkr kr per år för hemtjänsten inom äldreomsorgen och 0,2 mnkr för hemtjänst till personer med funktionsnedsättning. Om den utförda tiden blir 90 procent av beställd tid inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde skulle kostnaden per år för utförda hemtjänsttimmar inom området öka med 8,2 mnkr inom äldreomsorgen och med 2,2 mnkr inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning.

Härutöver beräknas att det nya förslaget innebär ökade kostnader för larminnehav med drygt 0,6 mnkr per år. Kostnaderna för nattinsatser är svåra att beräkna då de i det nuvarande systemet ingår i den aktuella ersättningsnivån och inte särskiljs, men förvaltningen kalkylerar med en årlig kostnadsökning med ca 3,3 mnkr (här bedöms att 90 procent av beviljad natthjälp utförs).
